

YEVROPA ITTIFOQI VA O'ZBEKISTON O'RTASIDAGI MUNOSABATLAR

Yevropa Ittifoqi O'zbekiston bilan mustaqillikka erishgan 1991 yildan beri hamkorlik qilib kelmoqda. Yevropa Ittifoqi-O'zbekiston o'rtasidagi ikki tomonlama munosabatlar 1999 yildan beri amal qilib kelayotgan **Sheriklik va hamkorlik to'g'risidagi bitim (PCA)** asosida olib boriladi.

Siyosiy muloqot**Samarali boshqaruv sohasida hamkorlik****Savdo****Adliya va ichki ishlar****Demokratiya va inson huquqlari****Savdo va investitsiyalar****Iqtisodiy va moliyaviy hamkorlik****Texnik yordam**

2022 yil iyul oyida Yevropa Ittifoqi va O'zbekiston **Kengaytirilgan sheriklik va hamkorlik to'g'risidagi bitim (EPCA)** bo'yicha muzokaralarni yakunladi. Ushbu bitim hamkorlikning yangi yo'nalishlarini qamrab oladi va savdo hamda iqtisodiy munosabatlarning tartibga soluvchi asosni sezilarli darajada takomillashtiradi. Hozirda ushbu bitimni 2025 yilning o'rtalarida imzolash uchun zarur jarayonlar davom etmoqda.

Yevropa Ittifoqining Markaziy Osiyo bilan o'zaro aloqalari 2019 yildagi Yevropa Ittifoqi - Markaziy Osiyo strategiyasi hamda 2023 yildagi Yevropa Ittifoqi - Markaziy Osiyo bilan aloqalarni chuqurlashtirish bo'yicha qo'shma yo'l xaritasi asosida shakllantirilgan.

SIYOSIY ALOQALAR

O'zbekiston hozirda 2016-yilda boshlangan keng qamrovli islohotlar dasturini amalga oshirmoqda. Ushbu dastur mamlakatni global iqtisodiyotga integratsiya qilish hamda quyidagi yo'nalishlarni yaxshilashga qaratilgan:

Ishbilarmonlik muhiti**Sud tizimi va xavfsizlik xizmatlari****Mehnat sharoitlari****Ma'muriy javobgarlik va samaradorlik****Inson huquqlari va samarali boshqaruv**

Yevropa Ittifoqi O'zbekistonning islohotlar dasturini texnik va moliyaviy yordam orqali qo'llab-quvvatlaydi hamda inson huquqlari, ommaviy axborot vositalari erkinligi va samarali boshqaruv masalalarida muntazam muloqot olib boradi. Yevropa Ittifoqi islohotlar jarayonida jamoatchilik bilan maslahatlashuv va xalqaro me'yor hamda eng yaxshi tajribalarni hisobga olish muhimligini ta'kidlaydi.

SAVDO VA IQTISODIY ALOQALAR

2023 yilda Yevropa Ittifoqi O'zbekistonning **import bo'yicha uchinchi yirik (16%) va eksport bo'yicha beshinchi yirik (4.9%) savdo hamkori bo'ldi.**

2024 yilda O'zbekistonning Yevropa Ittifoqidan asosiy import mahsulotlari:

**Mashinasozlik va transport uskunalari
(46.5%)****Kimyoviy mahsulotlar va unga
bog'liq tovarlar (22.5%)**

Yevropa Ittifoqidan jami import hajmi: €3,959 million.

2024 yilda O'zbekistonning Yevropa Ittifoqiga asosiy eksport mahsulotlari:

Kimyoviy mahsulotlar (29.8%)

Mineral mahsulotlar (17.5%)

Tekstil (14.9%)

Rangli metallar (14.5%)

Yevropa Ittifoqiga jami eksport hajmi: €845 million (2023 yilga nisbatan 8.2% o'sish).

2021 yil aprel oyida O'zbekiston **Yevropa Ittifoqining Maxsus Preferensiyalar Tartibi Plus (GSP+)** tizimiga qo'shildi, **bu esa O'zbekistonga Yevropa Ittifoqi bozoriga kvotasiz va bojxona to'lovlarisiz kirish imkoniyatini beradi**. GSP+ tizimidan foyda olish uchun O'zbekiston quyidagi 27 ta asosiy xalqaro konvensiyani amalga oshirishga majburdir:

Inson va mehnat huquqlari

Iqlim va atrof-muhitni muhofaza qilish

Samarali boshqaruv

Ijro etish doimiy ravishda Yevropa Ittifoqi va BMT tomonidan kuzatib boriladi.

Yevropa Ittifoqi shuningdek, O'zbekistonning Jahon Savdo Tashkilotiga (JST) a'zo bo'lishi uchun texnik yordam ko'rsatmoqda.

Yevropa Ittifoqi va O'zbekiston o'rtasidagi iqtisodiy hamkorlikning so'nggi yutuqlaridan biri 2024 yil aprel oyida imzolangan Barqaror xom ashyo qiymat zanjirlari bo'yicha strategik hamkorlik to'g'risidagi o'zaro anglashuv memorandumidir.

TARAQQIYOT YO'LIDAGI HAMKORLIK

O'zbekiston uchun **2021-2027 yillarni o'z ichiga olgan Ko'p yillik indikativ dastur doirasida** Yevropa Ittifoqi **2021-2024 yillarda €76 million** ajratdi va 2025-2027 yillarda yangi ikki tomonlama dasturlar uchun yana €43 million ajratishni rejalashtirmoqda. Yevropa Ittifoqining O'zbekiston bilan rivojlanish bo'yicha hamkorlik yo'nalishlari quyidagilarni o'z ichiga oladi:

Demokratik boshqaruv va raqamli transformatsiyani qo'llab-quvvatlash

Inklyuziv, raqamli va yashil o'sish

Aqlli va ekologik toza agro-oziq-ovqat sektorini rivojlantirish

O'zbekiston shuningdek, Yevropa Ittifoqining qator mintaqaviy dasturlaridan hamda **Global Darvoza (Global Gateway)**ning asosiy moliyaviy vositasi bo'lmish **Barqaror rivojlanish bo'yicha Yevropa fondi Plyus (EFSD+)** investitsiyalaridan foyda ko'radi.